

בס"ד. ר"ד אור ליום ב', יו"ד אדר ראשון, ה'תשל"ג

— בעת ביקור האדמו"ר הרב ישכר דב רוקח מבעלזא שליט"א —

רשימה פרטית בלתי מוגה

א. האדמו"ר מבעלזא שליט"א: ראיתי פתגם בהוספות לספר כתר שם טוב (שנדפס מחדש¹): "בשעת עס ווערט אַ קליין לעכעלע אין גוף ווערט אַ גרויסער לאַך אין דער נשמה"². ולכאורה הרי זה בסתירה למאמר³ "תוקפא דגופא חולשא דנשמתא"?

כ"ק אדמו"ר שליט"א: המאמר (ששולל) "תוקפא דגופא כו'" — קאי⁴ על התוקף שמצד נפש הבהמית כו', אבל בודאי צריך לשמור על שלימות בריאות הגוף הגשמי, וכידוע מאמר הבעש"ט⁵ על הפסוק⁶ "כי תראה חמור שונאך וגו' עזוב תעזוב עמו", שיש לברר את הגוף ולזככו ולא לשברו כו'. וכרגיל למצוא כל דבר כנגלה דתורה⁷ — מפורש הדבר בדברי הרמב"ם⁸: "היות הגוף בריא ושלם מדרכי (עבודת) השם הוא".

ב. כ"ק אדמו"ר שליט"א שאל ועורר אודות הדפסת כתבי קודש מאדמו"רי בעלזא, והאדמו"ר מבעלזא שליט"א השיב, שיש צוואה שלא ידפיסו את התורות כו', והוסיף שכיון שזוהי צוואה ללא טעם, אין מקום לשקו"ט ולומר שבטל הטעם כו".⁹

כ"ק אדמו"ר שליט"א (בכת-שחוק): אספר מאורע מילדותי¹⁰ אודות ה"מלמד"¹¹ ששכר אאמו"ר ז"ל ללמוד עמי ועם ב' אחי, ששהה בביתנו יומם ולילה, בכדי שנוכל ללמוד עמו בכל זמן פנוי, שנכנסתי פעם לחדרו בתשעה באב, ומצאתיו יושב ולומד¹². וכששאלתיו — בדרך ארץ — היתכן¹³?! השיב: כשאבוא לעולם האמת, הרי בין כה וכה

(6) משפטים כג, ה.

(7) ראה גם תו"מ ח"ע ע' 148. וש"נ.

(8) הלי' דעות רפ"ד (ראה תו"מ חס"ט ע' 256. וש"נ).

(9) ראה ע"ז לה, א ובפרש"י.

(10) ראה גם תו"מ חכ"ג ס"ע 206. וש"נ.

(11) הרה"ג ר' איסר ניסן דריבין ז"ל (ראה ס' "שנים ראשונות" ח"א פ"ב).

(12) ראה גם תו"מ חס"ב ריש ע' 330.

(13) ראה שו"ע או"ח סתקנ"ד ס"א-ד.

(1) קה"ת, תשל"ג — בהערות וציונים לסרל"א. וש"נ.

(2) = כשנעשה נקב קטן בגוף, אזי נעשה חור גדול בנשמה.

(3) ראה זח"א קפ, ב. קמ, ב. וראה גם סה"מ תש"ט ס"ע 63.

(4) ראה גם תו"מ חמ"ו ע' 346. וש"נ.

(5) ראה כש"ט בהוספות סט"ז (בהוצה"ח — סכ"א). וש"נ (נעתק ב"היום יום" כח שבט).

ילקו אותי... אשמח כשאדע שמלקים אותי בגלל שלמדתי בתשעה באב!...

ולגופו של ענין:

כיון שהמצב עתה (לא כפי שהי' לפני חמישים שנה...) הוא שרבים צריכים לכך¹⁴ — הרי זה ע"ד שמצינו בנוגע לעניני רפואה, שמתחשבים עם דעתו והרגשתו של החולה, גם בניגוד לדברי הרופא¹⁵.
וכמו בנוגע לכתבי האריז"ל, שהרח"ו ז"ל צוה לגנוזם, ואעפ"כ, נדפסו הכתבים¹⁶.

וכידוע גם בנוגע לאביו של כ"ק מו"ח אדמו"ר, כ"ק אדמו"ר (מוהרש"ב) נ"ע, שלא רצה שידפיסו את כתביו, אא"כ בכתב רש"י כו', וכשהגיע כ"ק מו"ח אדמו"ר לאמריקא, ונוכח, שאם ידפיסו בכתב רש"י לא יעיניו בזה [בגלל שלא כולם יודעים לקרוא כתב רש"י, וגם אלו שיודעים, יאמרו שזה ספר ישן וכו'], הורה להדפיס את הכתבים ב"אותיות מרובעות"¹⁷, ובלבד שילמדום.

האדמו"ר מבעלזא שליט"א הזכיר את המשל של רבינו הזקן¹⁸ אודות האבן היקרה שבכתר המלך, ואמר כ"ק אדמו"ר שליט"א, שאכן זוהי הוראה בנוגע לצורך של התפשטות והפצת תורת החסידות.

ג. בנוגע לדברי האדמו"ר מבעלזא שליט"א שאפשר לפעול ע"י תפלה — אמר כ"ק אדמו"ר שליט"א:

מלבד מה שאפשר לפעול ע"י תפלה — יש צורך גם בלימוד החסידות מצד ענין התורה (ומה גם שהחיוב דתפלה מקורו בתורה. וכמו ענין הצדקה, שמקורו בתורה).

ועוד זאת, שקשה מאד להשפיע על בחור — לא רק בחור רגיל, אלא אפילו בחור ירא-שמים וכו' — שיתפלל כמה שעות; יותר קל לפעול עליו שילמד חסידות במשך שעה וחצי, שעתיים ואפילו שלוש שעות.

17) ע"ד מעלת הדפסת עניני תורה באותיות מרובעות — ראה תו"מ ח"א ע' 215. וש"נ.

18) ראה התמים ח"ב ע' מט (עב, א) אג"ק אדמו"ר מוהרי"צ ח"ג ע' שכו ואילך. ועוד.

14) ראה לקמן סוס"ג.

15) ראה שו"ע אדה"ז או"ח ששכ"ח סי"ב. רסתרי"ח. וש"נ.

16) ראה שה"ג (להחיד"א) בערך הרח"ו. וראה מגדל עז (כפ"ח, תשמ"מ) ע' קמה הערה 9.

כשהאדמו"ר מבעלזא שליט"א הזכיר אודות לימוד השל"ה הקדוש — אמר כ"ק אדמו"ר שליט"א:

את השל"ה — לא כולם לומדים, וגם אלו שלומדים — אין זה בתור סדר לימוד, כי אם בתור הוספה¹⁹;

ואילו עתה, שיש התגברות הקליפה דלעו"ז בכללות העולם²⁰ — לא כמו בעבר, שבעיירה עצמה שררה רוח ואירה של קדושה כו' — הנה כדי להתמודד עם זה, יש צורך להחדיר את הרעיונות שבתורת החסידות כבר בגיל הילדות, בהתחלת תקופת החינוך (בגיל ששי²¹), ובלאה"כ אי אפשר להיות יהודי כראוי.

[כ"ק אדמו"ר שליט"א נפרד מהאדמו"ר מבעלזא שליט"א בברכה לשמוע בשורות טובות, ויצא ללוותו עד פתח 770].

19) ראה גם אג"ק ח"כ ס"ע רמז ואילך.
 20) האדמו"ר מבעלזא שליט"א הזכיר שהאפיקורסים בעצמם משתמשים בקבלה, כמו בענין של "שמיטה ראשונה", "שמיטה שני" וכו' (ראה גם אג"ק ח"ג ס"ע קמה ואילך). ואמר כ"ק אדמו"ר שליט"א: אם הם היו לוקחים רק מכאן, היתה אצלי "חצי דאגה" ... אך הם הרי מכחישים את התורה כולה! והוסיף, שזה בא מגרמניא, שהיא מדינה המוכנה לפורענות כו'.
 21) ראה אנציקלופדי תלמודית (כרך טז) ערך חנוך ס"ג (ע' קסח). וש"נ.